

PRIRUČNIK O PRIPREMI OPŠTINSKIH STATUTA

Decembar 2007

SADRŽAJ

UVOD	- 3 -
POGLAVLJE I. OKVIR LOKALNE VLASTI	- 4 -
1.1 MEĐUNARODNI INSTRUMENTI	- 4 -
1.2 LOKALNI INSTRUMENTI.....	- 5 -
POGLAVLJE II. VODEĆI PRINCIPI	- 8 -
2.1 PRIKAZIVANJE VREDNOSTI I KARAKTERISTIKA ZAJEDNICE	- 8 -
2.2 PUBLIC PARTICIPATION AND CONSULTATION	- 8 -
2.2.1 <i>Pravni osnov i konsultacija i učešće javnosti</i>	- 9 -
2.2.2 <i>Javni sastanci, aktivnosti dosezanja do javnosti i grupe od interesa</i>	- 9 -
2.2.3 <i>Godišnji javni sastanci</i>	- 10 -
2.2.4 <i>Sastanci skupštine opštine i komiteta</i>	- 11 -
2.2.5 <i>Izuzetne situacije isključivanja javnosti sa opštinskih sastanaka</i>	- 11 -
2.2.6 <i>Peticije</i>	- 12 -
POGLAVLJE III. STRUKTURA LOKALNE VLASTI.....	- 14 -
3.1 IZVRŠNA VLAST.....	- 14 -
3.1.1 <i>Gradonačelnik</i>	- 14 -
3.1.2 <i>Savet direktora i opštinska odeljenja</i>	- 16 -
3.2 ZAKONODAVNA VLAST	- 17 -
3.2.1 <i>Skupština opštine</i>	- 17 -
3.2.1.1 <i>Komiteti skupština opština</i>	- 19 -
3.2.1.2 <i>Obavezni komiteti</i>	- 20 -
3.2.1.2.3 <i>Komitet za zajednice i komitet za posredovanje</i>	- 21 -
3.2.1.2.4 <i>Komitet za zdravstvo i socijalnu zaštitu</i>	- 23 -
3.2.1.2.5 <i>Komitet za obrazovanje i kulturu</i>	- 24 -
3.2.1.2.6 <i>Komitet za ekonomski razvoj</i>	- 24 -
3.2.1.2.7 <i>Komitet za urbanističko planiranje, katastar i zaštitu sredine</i>	- 24 -
3.2.1.3 <i>Dodatni komiteti</i>	- 25 -
3.3 ODNOSI IZMEĐU ORGANA VLASTI.....	27
POGLAVLJE IV. OPŠTINSKI POD-NIVOL.....	29
4.1 OPŠTINSKI POD-NIVOL.....	29
4.2 DECENTRALIZACIJA OPŠTINSKIH VLASTI	29
KONTROLNA LISTA– ZA RADNU GRUPU O OPŠTINSKIM STATUTIMA.....	31
ANEKSI.....	33
ANEKS 1: EVROPSKA POVELJA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI	34
ANEKS 2: UREDBA UNMIK-A 2007/30.....	35
ANEKSA 3: ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO 2003/002 O KOMITETIMA ZA ZAJEDNICE.....	36
ANEKSI 4: ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO UNMIK-A 2005/001 O KOMITETIMA ZA POSREDOVANJE	37

Uvod

Ovaj Priručnik ima za cilj pružanje pomoći kosovskim opštinama u pripremanju opštinskih statuta.

Opštinski statuti (dalje u tekstu "Statuti") su po prvi put pripremljeni 2000. od strane Skupština opština, nakon usvajanja Uredbe UNMIK-a 2000/45 o Samoupravi opština na Kosovu (dalje u tekstu "Uredba UNMIK-a 2000/45"). Statuti su pripremljeni u saglasnosti sa Modelom opštinskih statuta, nacrt kojeg je pripremio II stub UNMIK-a (UN) i III stub (OEBS) i predstavnik Saveta Evrope.

Oktobra 2007. je usvojen novi okvir za lokalne vlasti. Uredba UNMIK-a 2007/30 o izmenama i dopunama Uredbe UNMIK-a 2000/45 o samoupravi opština na Kosovu (dalje u tekstu "Uredba UNMIK-a 2007/30) i Uredba UNMIK-a 2007/27 o opštinskim izborima na Kosovu je izmenila institucionalni dizaj lokalne samouprave. Opštine će, nakon izbora 17 novembra 2007., morati da usklade svoje statute, shodno istima. Ovaj priručnik je pripremljen kako bi pomogao opštinama da izmene svoje Statute.

Prvo poglavlje ovog Priručnika govori o osnovnih međunarodnim i lokalnim instrumentima koji služe za relevantno regulisanje lokalne vlasti na Kosovu. Drugo poglavlje govori o osnovnim vodećim principima statuta: neophodnost usklađivanja statuta pravnom okviru lokalne vlasti, ono opisuje zašto i kako statut treba predstavljati karakteristike zajednice kao i značaj uključivanja članova koji se tiču učešća javnosti. On naglašava značaj javnih sastanci i učešća građana i predstavlja instrumente kao što je peticija. Treće poglavlje objašnjava kako statut treba prikazati strukturu lokalne vlasti. Također govori o izvršnoj vlasti opštine i posebnu pažnju pridaje ulozi Gradonačelnika kao predsedavajućeg Skupštine Opštine i Saveta direktora. Ulogu zakonodavne vlasti u statutu, sa posebnim naglaskom uloge Komiteta za zajednice je također predmetom ovog poglavlja. Ovo poglavlje takođe govori i o odnosima između izvršne vlasti i administracije. Mogući oblici saradnje sa opštinskim pod-nivoima kao što su sela, naselja ili predgrađa su opisani u četvrtom poglavlju.

Priručnik na kraju svakog Poglavlja daje i preporuke. Prvobitno se tu preporučuje da Skupština opštine uspostavi privremenu radnu grupu koja će pripremiti relevantni budući statut. Predloženi sastav komiteta je sledeći: članovi Skupštine opštine, Gradonačelnik, pravni službenik opštine i predstavnici civilnog društva.

Priručnik je pripremila Misija OEBS-a na Kosovu u bliskoj saradnji sa Ministarstvom za lokalnu vlast i administraciju.

Poglavlje I. Okvir lokalne vlasti

1.1 Međunarodni instrumenti

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi (dalje u tekstu “Povelja”) određuje vodeće principe preporuka. Ovo poglavlje opisuje osnovne informacije, ulogu i suštinu Povelje.

Povelja je usvojena od strane Komiteta Ministara Saveta Evrope kao Konvencija (pogledajte Aneks 1) i data na potpisivanje zemljama članicama Saveta Evrope 15 oktobra 1985.¹ Ona opisuje osnovne principe lokalne samouprave i služi kao referentna tačka pravnih okvira lokalne samouprave za sve zemlje članice Saveta Evrope.

Povelja određuje da se principi lokalne samouprave moraju uzeti u obzir u lokalnim zakonodavstvima i tamo gde je to izvodljivo u Ustavu.² Koncept lokalne samouprave, kao što je i naglašeno u Članu 3, uključuje pravo i sposobnost lokalnih vlasti, da u granicama zakona, regulišu i rukovode znatnim delom javnih poslova, na osnovu vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Preambula Uredbe UNMIK-a 2007/30 se poziva na Povelju, posebno na Član 3.

Član 3 nastavlja sa objašnjenjima “vlastitih” nadležnosti. Član 4, stav 5 opisuje “poverene” nadležnosti. Poverene nadležnosti pružaju mogućnost lokalnim vlastima, tamo gde su im nadležnosti poverene od strane centralne ili regionalne vlasti, da slobodno prilagode svoje inicijative lokalnim uslovima.

Delokrug lokalne samouprave je opisan u Članu 4 Povelje. Stav 3 ovog člana određuje da će se “javni poslovi po pravilu obavljati od strane onih vlasti koje su najbliže građanima. Prilikom prenošenja odgovornosti na neku drugu vlast vodiće se računa o obimu i prirodi posla i o zahtevima efikasnosti i ekonomičnosti.” Ovaj princip je poznat kao princip subsidijarnosti.

Uzimajući u obzir značaj principa subsidijarnosti, Komitet Ministara Saveta Evrope je usvojio Preporuku br. R(95) 19 o sprovođenju principa subsidijarnosti.³ On preporučuje svim vladama zemalja članica, *inter alia*, da “[...] posebnim zakonom specificuju nadležnosti adekvatne lokalnim i regionalnim vlastima, dodatno njihovim osnovnim nadležnostima; uspostaviti procedure ili mehanizme, pravne ili političke prirode, tamo gde oni ne postoje, a sve sa ciljem promovisanja sprovođenja principa subsidijarnosti i rešavanja mogućih sporova; primena ovih odredbi i to ne samo između centralnih i lokalnih vlasti, [...]”⁴

Stoga, Kosovske vlasti moraju uzeti u obzir principe Povelje onda kada pripremaju nove statute tako da “osnovna ovlašćenja i odgovornosti lokalne vlasti trebaju biti opisane Ustavom ili statutom. Međutim, ova odredba nikako ne sme omesti nadležnosti i odgovornosti lokalnih vlasti u posebne svrhe i u skladu sa zakonom”⁵.

---

¹ Evropska Povelja o lokalnoj samoupravi je potpisana i ratifikovana od strane 43 od 47 zemalja članica Saveta Evrope.

² Član 2 Povelje.

³ Usvojena od strane Komiteta Ministara, 12 oktobra 1995.

⁴ Za detaljnije informacije, pogledajte stranu 2 Preporuke br. R(95) 19 Komiteta Ministara Saveta Evrope.

⁵ Član 4, stav 1 Povelje.

1.2 Instrumenti domaćeg prava

Opštinski statute trebaju biti u saglasnosti sa okvirom lokalnih vlasti na Kosovu. Ovaj stav opisuje taj pravni okvir. Postojeći pravni okvir za opštine na Kosovu poseduje specifičnu hijerarhiju.

Prvobitno, pravni okvir opština na Kosovu je pripremljen na osnovu Evropske povelje o lokalnoj samoupravi. Povelja kaže da su "lokalne vlasti jedan od osnovnih temelja demokratskog režima" I moraju uspostaviti administraciju koja je efikasna I bliska građanima. Uredba UNMIK-a 2007/30 se zasniva na Povelji, a posebno na Član 3 koji određuje pravo i sposobnost lokalnih vlasti da, u granicama zakona, regulišu i rukovode delovima javnih poslova, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Uredba UNMIK-a 2007/30 i ostale relevantne Uredbe UNMIK-a definišu osnovne dužnosti i obaveze opština.⁶ Uredbe UNMIK-a, na osnovu svog pravnog osnova Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija od 10 juna 1999 god. i Uredbe UNMIK-a 1999/1 o nadležnostima privremene administracije na Kosovu, kao najvišeg pravnog akta na Kosovu. Bilo koji zakon usvojen od strane Skupštine Kosova mora biti u saglasnosti sa Uredbama UNMIK-a.

Statut treba regulisati sprovođenje odgovornosti opština kao što je i određeno⁷. Statut je najviši normativni akt opštine. On određuje unutrašnju organizaciju opštine, uzimajući u vidu karakteristike zajednica, kulture, ekonomskih interesa, jezika, socijalne kompozicije kao i ostalih posebnih prioriteta i resursa. Statut je usvojen od strane skupštine opštine i reguliše sprovođenje odgovornosti i političkih dogovora opštine⁸.

Pravilnik treba da reguliše efikasan menadžment i kontrole, uključujući finansijsku kontrolu opštinske administracije⁹. Skupština opštine treba da izda pravilnik koji će regulisati tehnička pitanja plenarnih zasedanja i sastanaka komiteta. Na primer, on treba sadržati odredbe o pripremanju i objavljivanju dnevnog reda, proceduri podnošenja molbi i aplikacija, i raspoređivanje poslova komitetima.

Zakonodavstvo lokalnog nivoa se treba sastojati od Opštinskih Uredbi i odluka. Opštinska uredba je normativni akt koji reguliše niz pitanja, dok je opštinska odluka normativni akt koji reguliše neki slučaj ili se odnosi na nekog pojedinca u konkretnom slučaju. Opštinske uredbe i odluke su ograničene na teritoriju opština, kao što je i određeno relevantnim odredbama o granicama opština i mogu se primeniti van tih granica u zakonom određenim slučajevima. Opštinska uredba mora biti u saglasnosti sa Uredbama UNMIK-a i zakonima Skupštine Kosova.

Tabela 1. Opštinske uredbe I odluke

---

⁶ Npr. Uredba UNMIK-a 2001/19 o ustavnom okviru privremenih institucija samouprave na Kosovu.

⁷ Član 11.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

⁸ Član 11.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

⁹ Član 11.2 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Opštinske uredbe su:	Opštinske odluke
<ul style="list-style-type: none"> - Apstraktne - Opšte - Odnose se na niz pitanja - Konsultacija sa komitetima i javnošću je obavezna	<ul style="list-style-type: none"> - Individualne - Konkretne - Za neki poseban slučaj - Konsultacija sa komitetima i javnošću je obavezna

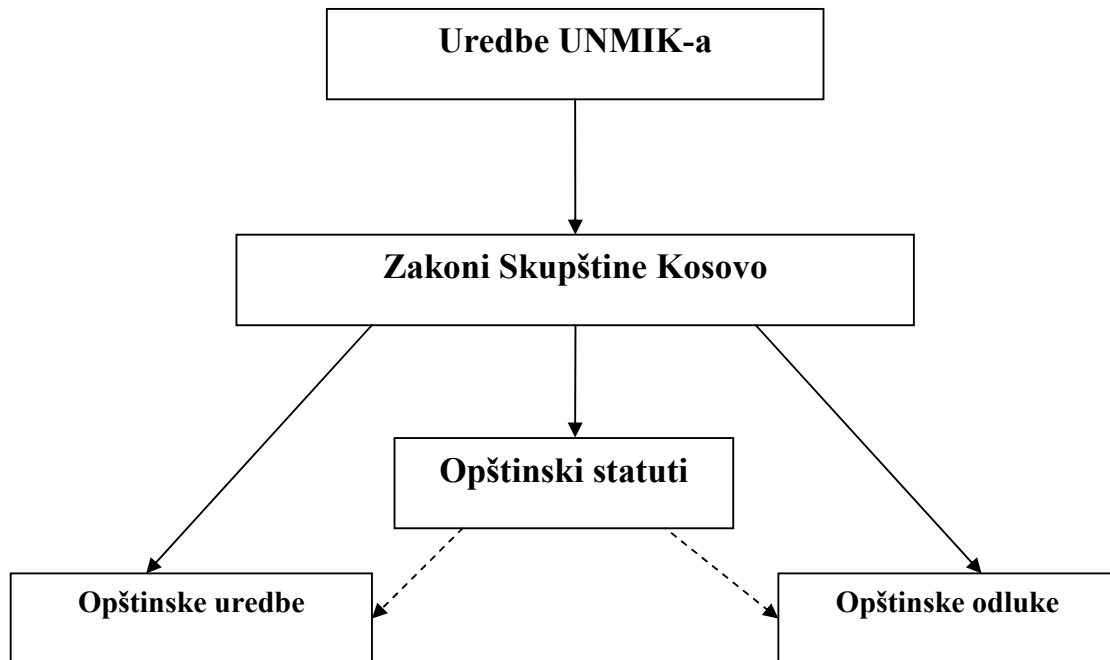
Važno je da opštine, ukoliko sumnjaju u značaj i tumačenje primenljivog zakona, zatraže pomoć od Ministarstva za administraciju lokalne samouprave kako bi osigurali adekvatno sprovođenje relevantnih odredbi. Opštinski organi mogu podneti zahtev Ministarstvu za administraciju lokalne samouprave o tumačenju zakonskih akata koji se tiču opština. Ovaj oblik saradnje i pomoći je deo aktivnosti administrativne podrške lokalnim vlastima od strane Ministarstva, koje cilja ka “osiguravanju saglasnosti sa zakonom i načelima Ustava.”¹⁰

Izmene zakona centralnog nivoa, onih koji se tiču opština, takođe zahtevaju blisku analizu statuta, sve to kako bi se ispitalo da li su amandmani neophodni kako bi se prevazišle eventualne kontradikcije. Na primer, budući Zakon o opštinskim finansijama može zahtevati od opštinskih zakonodavnih vlasti da statut usklade istom. Skupština Opštine mora osigurati potpunu saglasnost i primenu statuta.

---

¹⁰ Član 8.2 Povelje; Aneks XIV (iii) Člana 1 Uredbe UNMIK-a 2005/15 koja menja i dopunjuje Uredbu UNMIK-a 2001/19 o Izvršnoj vlasti Privremenih institucija samouprave na Kosovu.

Tabela 2. Hijerarhija zakona koji se odnose na opštinske nivoe

Preporuke:

- Opštine moraju uskladiti svoje Statute sa primenljivim zakonom;
- Opštine trebaju dobiti uputstva od Ministarstva za administraciju lokalne vlasti u slučaju eventualne nesaglasnosti Statuta sa primenljivim zakonom;
- Opštine se trebaju osloniti na primenljiv zakon kako bi shvatile svoja konkretna ovlašćenja, dužnosti i obaveze;
- Opštine trebaju izbegavati pominjanje odredbi zakona u svojim Statutima kako bi smanjile rizik sprovođenja odredbi koje se razlikuju od onih zakonom određenih i stvaranje neke ilegalne radnje.
- Gradonačelnik treba da obezbedi konstantnu saglasnost Statuta sa primenljivim zakonom.

POGLAVLJE II. VODEĆI PRINCIPI

2.1 Prikazivanje vrednosti i karakteristika zajednice

Povelja određuje načela koja se odnose na prilagođavanje poslova lokalne vlasti svih zemalja članica Saveta Evrope. Ona pruža dovoljno prostora za tumačenje. Svaka država članica može pripremiti svoj system lokalne vlasti kako bi prikazala svoju nacionalnu i administrativnu tradiciju.

Uredba UNMIK-a 2007/30 daje prostora još opširnijem tumačenju. Ona određuje *opšte* političke dogovore i obaveze opština i predviđa *osnovne* zakonodavne i izvršne organe. Uredba ne govori o detaljnim instrukcijama. Pruža mogućnost opštinama da same odrede svoje lične organizativne i proceduralne aranžmane. Na primer, Uredba UNMIK-a 2007/30 im pruža mogućnost da zaključe dogovore sa selima¹¹, naseljima i gradskim četvrtima unutar svoje teritorije; da zaključuju međusobne dogovore; usaglašavaju odredbe koje se tiču učešća javnosti na sastancima; pripremaju detaljne odredbe o korišćenju jezika zajednica; daju dodatna zaduženja Gradonačelniku ili Načelniku administracije i osoblja, itd. Ovi dogovori i odredbe trebaju biti uključeni u statut.

Tokom pripremanja ovih dogovora i odredbi Opština treba imati u vidu karakteristike zajednica, kulturu, ekonomske interese, jezik, socijalnu kompoziciju, kao i specifične prioritete i resurse. Promene koje utiču na stanovništvo i zajednice opštine zahtevaju pažljivo razmatranje statuta i ustanovljavanje tog da li su izmene potrebne.

Statut treba da obezbedi sistem provere i kontrole zakonodavnih i izvrših organa opštine. Iz tog razloga, treba da utvrdi način na koji će Skupština opštine kontrolisati primenu Opštinskih uredbi i intervenisati ukoliko dođe do identifikovanja iregularnosti. Gradonačelnik je dužan da obezbedi ažuriranje opštinskog statuta koji prikazuje karakteristike zajednice.

Preporuke:

- Opštinski statute trebaju definisati unutrašnju administrativnu strukturu opština i ulogu i obaveze opštinskih organa;
- Opštine trebaju osigurati konstantno ažuriranje Statuta koji prikazuju postojeće strukture, procedure i funkcije opština;
- Opština treba uzeti u obzir karakteristike zajednica, kulturu, ekonomske interese, jezik, socijalnu kompoziciju i posebne prioritete i resurse.
- Gradonačelnik je dužan da obezbediti da je opštinski statut ažuriran i da na adekvatan način prikazuje postojeću strukturu i procedure opština.

¹¹ Administrativno uputstvo UNMIK-a br.2004/23 o selima

Statuti trebaju odrediti “opširne instrumente učešća, kombinovanje i prilagođavanje istih uslovima, promovisanje kulture demokratskog učešća, zajednica i lokalnih vlasti.”¹²

2.2.1 Pravni osnov i konsultacija i učešće javnosti

Komiteta Ministara Saveta Evrope, svojom Preporukom 2001-19, kaže da je “dijalog između građana i lokalnih izabranih predstavnika najbitniji za lokalnu demokratiju, jer isti ojačava legitimitet lokalnih demokratskih institucija i efikasnost njihovih mera.”¹³ On naglašava da je “učešće građana u srcu demokratske ideje i da su građani koji se zalažu za demokratske vrednosti, svesni svojih građanskih dužnosti i da je uključivanje u političke aktivnosti srž demokratskog sistema”¹⁴

Povelja takođe ističe “pravo i sposobnost lokalnih vlasti ... da regulišu i rukovode određenim delovima javnih poslova ... u interesu lokalnog stanovništva”¹⁵ i naglašava da će se “ovo pravo vršiti putem saveta i skupština, sastavljenih od članova izabranih na slobodnim izborima”¹⁶. Meštum, ona takođe naglašava da ovo “ne sme ni u kojem smislu uticati na zborove građana, referendume ili bilo koji oblik neposrednog učešća građana.”

Uredba UNMIK-a 2007/30 kaže da se javni sastanci trebaju organizovati periodično, a najmanje dva puta godišnje. Javno obaveštenje o datumu i mestu održavanja tribine se treba objaviti najmanje dve sedmice unapred. Bilo koje lice ili organizacija koji imaju interesa u opštini imaju pravo na podnošenje peticije skupštini opštine u vezi bilo kojeg pitanja koje se tiče odgovornosti i nadležnosti opštine. Pripadnicima javnosti, uključujući predstavnike štampe, mora biti dozvoljen pristup svim sastancima skupštine opštine i njenih odbora, i svim sastancima saveta direktora.¹⁷

Na osnovu Uredbe UNMIK-a 2007/30 bilo koje lice može da proveri bilo koji document koji poseduje opština, u skladu sa primenljivim zakonom o pristupu zvaničnim dokumentima (pogledajte izveštaj OEBS-a o sprovođenju zakona o pristupu javnim dokumentima.)

2.2.2 Javni sastanci, aktivnosti dosezanja do javnosti i grupe od interesa

Konsultacija sa javnošću je sprava moderne dobre vladavine i procesa donošenja odluka koja se koristi na svim administrativnim nivoima, uključujući i lokalnu vlast. Konsultacije sa javnošću obezbeđuju mogućnost građanima da iznesu svoje mišljenje i eventualno uzimanje u obzir istog. To omogućava prikupljanje ideja i opcija i ojačava shvatanje potreba različitih grupa građana. Konsultacije sa javnošću mogu rešiti potencijalne probleme u ranom stadiju istih i mogu doprineti adekvatnom sprovođenju opštinskih zakona. Učešće javnosti u process donošenja odluka poboljšava interes građana za aktivnosti opštine i promoviše programe i aktivnosti opština.

Postoji nekoliko različitih vrsta konsultacija sa javnošću za podsticanje uključenosti u proces donošenja odluka i planiranja politike:

---

¹² Dodatak 1, stav 2 I 6, Preporuke 2001/19 Komiteta ministara Saveta Evrope.

¹³ Stav 11, Preporuke 2001/19 Komiteta ministara Saveta Evrope.

¹⁴ Preambula Povelje.

¹⁵ Član 3.2 Povelje.

¹⁶ Član 3.2 Povelje.

¹⁷ Član 7.1 i 8.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

- Na javnim sastancima se od građana zahteva izlaganje njihovih stavova o specifičnim temama za koje su dostupne informacije i dokumentacija. Na javnim sastancima se iznose informacija i od građana se očekuju pitanja ili komentari.
- Redovni kontakti sa grupama od interesa pružaju mogućnost diskusije sa manjom grupom građana koji imaju interesa u neku specifičnu aktivnost opštine. Ovo nudi određene rezultate koji se tiču interesa određene grupe, ali ne uključuje pripadnike celokupne zajednice.
- Javni sastanci, aktivnosti dosezanja do javnosti i informativne kampanje o specifičnim pitanjima javnosti uopšte ili specifičnih grupa služe kao platforme za prikupljanje informacija i promovisanje obaveštenosti. Ovo može biti od koristi kao reakcija na žalbe građana u odnosu na opštinske usluge (kao što je snabdevanje vodom, kvalitet asfaltiranja puteva, ostala komunalna pitanja). Aktivnost dosezanja do javnosti može biti odlična mogućnost za komitet za zajednice i komitet za posredovanje kako bi objavili svoj mandate i objasnili prava i kazne u slučaju diskriminacije.

Opština treba pružiti dovoljno vremena, osam do dvanaest nedelja, za dobijanje odgovora o konsultaciji sa javnošću. Odgovori moraju biti prihvaćeni i analizirani, a rezultati moraju biti objavljeni, sa obaveštenjem o iznešenim stavovima i razlozima donošenja konačne odluke. Rezultati konsultacija sa javnošću moraju biti objavljeni na internet stranici opštine.

Projekti i politike su predmet finansijskih pitanja i, kao takvi, jako zavise od budžeta i prioriteta. Zato, kako bi se omogućilo efikasno učešće, građani trebaju biti uključeni u proces budžeta. Aktivnosti pristupa procesu budžeta broju zajednica i gradova, i redovne javne sastanke o budžetu mogu biti od pomoći za određivanje osnovnih prioriteta i zabrinutosti stanovništva opštine.

Statut treba objasniti koje vrste konsultacija sa javnošću se mogu sprovesti sa opštinom, da li se one vrše verbalno ili dopisima, rok i jezike koji se koristi.

2.2.3 Godišnji javni sastanci

Opštine su dužne da održavaju javne sastanke, najmanje dva puta godišnje¹⁸, kojima može da prisustvuje bilo koje lice ili organizacija, kako bi se informisala ili diskutovala o opštinskim politikama, aktivnostima i sledećim događajima.

Na pitanja se mora odgovoriti odmah ili pismenim putem, poštujući opravdani period i ne kasnije od mesec dana nakon sastanka. Opštinske vlasti i predstavnici zajednica se trebaju dogovoriti oko pripremanja dnevnog reda, koji se objavljuje dve nedelje unapred. Javnim sastancima predsedava Gradonačelnik.

Statut treba da uključi i odredbe koje se tiču objavljivanja javnih sastanaka, jezika na kojima će se voditi, dnevnog reda, zapise ovih sastanaka i uzeti u obzir određen vremenski period kojim će se građanima pružiti mogućnost da se pripreme za sastanak. Datum održavanja sastanka treba odgovarati svim zajednicama u opštini. Verski praznici i slični datumi od posebnog značaja za zajednice se trebaju izbegavati.

---

¹⁸ Član 8 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

2.2.4 Sastanci skupštine opštine i komiteta

Pripadnici javnosti, uključujući predstavnike medija, mogu prisustvovati sastancima skupštine opštine i sastancima saveta direktora, a sve to kako bi se informisali o pitanjima koja se diskutuju a koja se tiču administracije opštine.¹⁹

Opština treba izdati obaveštenje o datumu i mestu održavanja takvih sastanaka i ujedno obezbedi pristup istima (npr. obaveštenje putem štampe, postavljajući obaveštenja na javnim objektima ili najposećenijim mestima u selu). Javno obaveštenje treba da sadrži podatke o temama koje će se diskutovati tokom sastanka.

Uključivanje medija se treba uzeti u obzir jer je jedan od načina informisanja javnosti o značajnim projektima opštine i kako bi se povećao kredibilitet iste transparentnošću. Također se preporučuje da se dozvoli blagovremen pristup dokumentima koja se tiču tih sastanaka. Ovo će pomoći zainteresovanim licima i predstavnicima medija da se pripreme za sastanak.

Statut treba da odredi rok i način na koji će se vršiti objavljivanje sastanaka skupštine, komiteta i saveta direktora (pet radnih dana se smatra adekvatnim). Isti treba sadržati jasne odredbe o pristupu relevantnim dokumentima, pravilima koja se odnose na red i pristojnost tokom sastanaka i bilo koja pravila koja se odnose na učešće javnosti.

2.2.5 Izuzetne situacije isključivanja javnosti sa opštinskih sastanaka

U izuzetnim situacijama se, isključivanje javnosti sa sastanaka komiteta skupština opština i saveta direktora, može smatrati neophodnim ili esencijalnim.²⁰ Takvi preduslovi slede:

- Priroda pitanja ili informacije može ugroziti integritet nekog lica;
- Priroda pitanja ili informacije može ugroziti bezbednost Kosova ili opštine (posebno u odnosu na odbranu i vojna pitanja), ukoliko ugrožava bezbednost nekog lica ili može dovesti do javnog nasilja i nemira;
- Priroda pitanja ili informacije se tiče finansijske ili ekonomske politike centralne vlasti ili ima ozbiljnih negativnih uticaja na ekonomske interese;
- Priroda pitanja ili informacije se tiče neke inostrane vlade ili međunarodne organizacije i može štetna po međunarodne odnose;
- Priroda pitanja ili informacije se tiče sudskih postupaka i pravnih saveta.

U svim gore navedenim situacijama, pripadnici javnosti, uključujući i predstavnike štampe, mogu biti isključeni sa celog ili dela sastanka. Međutim, ovo pravo se ne sme zloupotrebjavati. Isključivanje pripadnika javnosti i predstavnika štampe treba uvek biti opravdano i obrazloženo. Slobodan pristup sastancima treba biti pravilo a isključivanje se treba ograničiti na posebne situacije. Sastanci skupštine opštine su uvek javni.

Statut treba takođe uključivati i odredbe o preduslovima na osnovu kojih se javnost može isključiti sa sastanaka komiteta skupštine i saveta direktora. Treba odrediti pravila ko odlučuje

---

¹⁹ Član 7.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

²⁰ Član 7.3 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

o isključivanju javnosti sa sastanaka, npr. predsedavajući ili većina članova, kao i o načinu objavljivanja istog.

2.2.6 Peticije

Svako lice ili organizacija koja ima interes u opštinska pitanja ima pravo da podnese peticiju skupštini opštine u vezi sa bilo kojim pitanjem koje se odnosi na opštinu. Peticija je zahtev ili pitanje podnešeno skupštini, a koje se tiče specifičnog pitanja ili usvajanja nekog zakona i deo je jednog od osnovnih demokratskih prava.

Skupština opštine je dužna da proceni značajnost peticije i da odgovore na sva pitanja i zahteve koji se nalaze u peticiji. Peticija može takođe rezultirati organizovanjem javnog sastanka, tokom kojeg će pripadnici javnosti zajedno sa opštinskim službenicima diskutovati o pitanjima od interesa.

Statut treba regulisati proceduru razmatranja peticije i to koja je opštinska kancelarija odgovorna za primanje peticije. Šta više, statut treba odrediti da li se dat odgovor treba obrazložiti i opravdati, i takođe treba odrediti rok za davanje odgovora.

Preporuke:

- Statut treba da odredi rok za objavljivanje održavanja javnih sastanaka;
- Statut treba naložiti postavljanje ovih javnih obaveštenja na vidljivim mestima, putem štampe i prilaganje dnevnog reda uključujući sva pitanja koja će se diskutovati, i to na svim službenim jezicima opštine;
- Statut treba pružiti ovlašćenja predsedavajućem svim službenim opštinskim sastancima da osigura održavanje reda tokom sesije pitanja i komentara, iznešenih od strane pripadnika javnosti;
- Isključivanje javnosti sa opštinskih sastanaka se može sprovesti samo onda kada za to postoji opravdanje i samo za onaj deo sastanka kada će se diskutovati o toj situaciji;
- Godišnji javni sastanci, se trebaju održavati najmanje dva puta godišnje, i to na mestima i u danima koji odgovaraju pripadnicima različitih zajednica opštine;
- Statut treba odrediti i predsedavajućeg ovih godišnjih sastanaka i naložiti vođenje zapisnika kako bi se zabeležili svi predlozi i zahtevi građana;
- Statut treba odrediti rok u saglasnosti sa kojim će skupština opštine morati da odgovori na predloge ili zahteve građana, koji su iznešeni tokom javnih sastanaka ili putem peticija;
- Statut treba odrediti proceduru na osnovu koje će građani moći da podnesu peticiju skupštini opštine;
- Statut može odrediti i uspostavljanje specijalnih komisija koje će analizirati peticije, podnešene od značajnog broja građana;
- Opštine trebaju uspostaviti proces učešća u budžet, koji podrazumeva učešće stanovnika u pripremanje budžeta;
- Statut treba odrediti način informisanja javnosti o radu koji obavljaju opštinski organi;

POGLAVLJE III. STRUKTURA LOKALNE VLASTI

3.1 Izvršna vlast

Izvršna vlast opština je podeljena na dva organa: Gradonačelnika i savet direktora i njihova odeljenja. Paragrafi u daljem tekstu nude uputstva kako opštinski statut može detaljno odrediti njihovo funkcionisanje.

3.1. 1 Gradonačelnik

Najznačajnija promena koja proizilazi iz Uredbe UNMIK-a 2007/30 je direktno izabran Gradonačelnik. Ova promena je objavljena Uredbom UNMIK-a 2007/27 “o opštinskim izborima na Ksoovu” koja po prvi put uspostavlja pravni osnov za održavanje direktnih izbora za Gradonačelnika.

Uredba UNMIK-a 2007/30²¹ daje proširena ovlašćenja Gradonačelniku i to:

- Predsedavanje sastancima skupštine opštine, uključujući pravo da glasa kada su glasovi za i protiv jednaki;
- Predsedava sastancima Saveta direktora
- Predsedava sastancima komiteta za politiku i finansije i ima pravo glasa kada su glasovi za i protiv jednaki;
- Imenovanje i razrešenje članova Saveta direktora, osim načelnika administracije i kadrovske službe;
- Predlaganje godišnjeg budžeta skupštini opštine na usvajanje;
- Podnošenje izveštaja skupštini opštine, najmanje svaka tri meseca, itd.

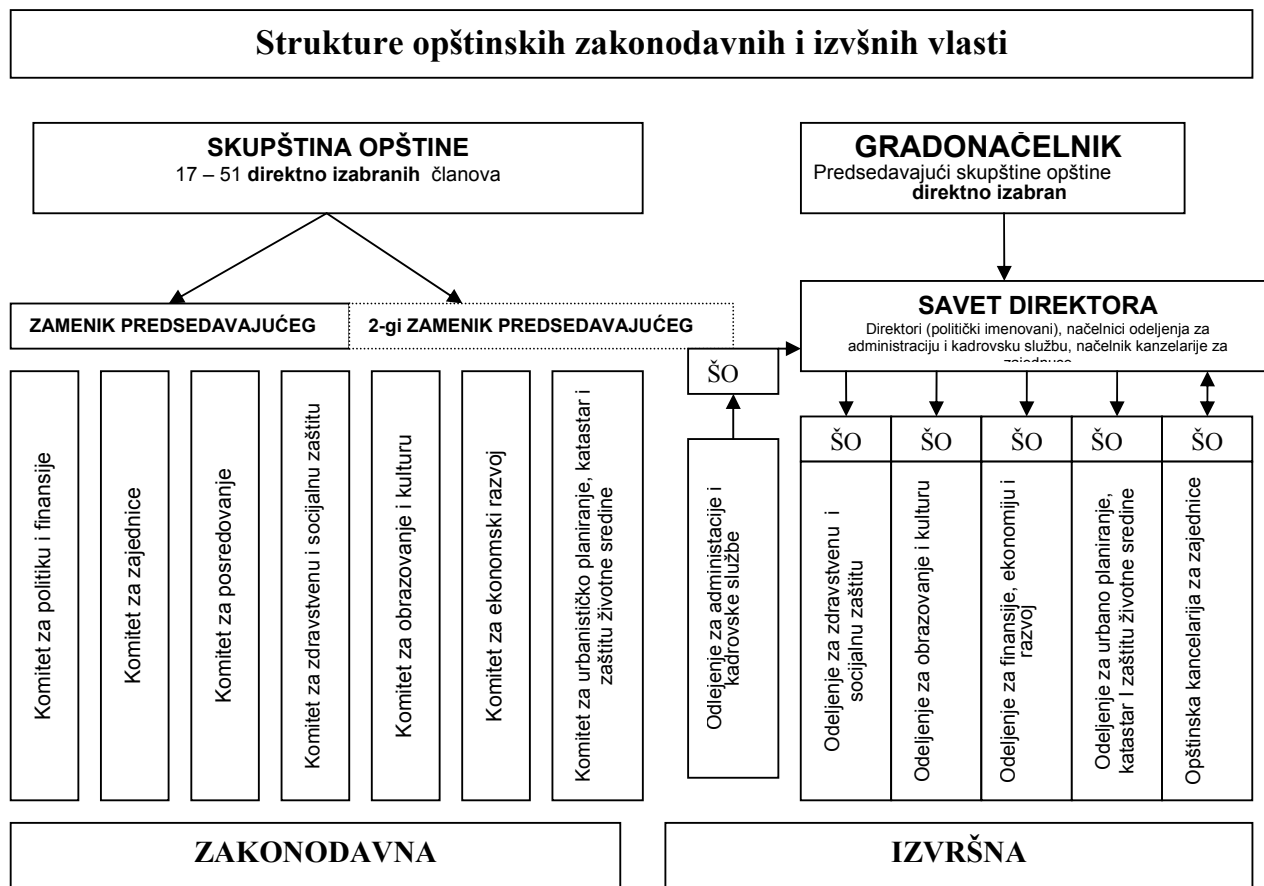
Statut takođe treba da uspostavi sledeća pravila koja se tiču nadležnosti Gradonačelnika:

- Gradonačelnik treba da imenuje člana Saveta direktora koji će vršiti dužnost Gradonačelnika u njenom/njegovom odsustvu, isključujući dužnosti za koje je nadležan zamenik predsedavajućeg skupštine opštine;
- Gradonačelnik treba da osigura da je statut precizan i da opisuje strukturu, procedure i funkcije opštine i on/ona treba upozoriti skupštinu opštine ukoliko smatra da je to neophodno;
- Gradonačelnik treba da uspostavi procedure i kriterije za prioritarizaciju godišnjeg budžeta;
- Statut treba regulisati procedure konsultacije skupštine opštine u vezi sa nominovanjem članova Saveta direktora.

---

²¹ Član 27 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Tabela 3. Struktura opštinskih zakonodavnih i izvršnih vlasti

3.1.2 Savet direktora i opštinska odeljenja

U skladu sa Uredbom UNMIK-a 2007/30²², statut treba da propiše osnivanje opštinskih odeljenja u koja spadaju Odeljenje za administraciju i kadrovsku službu, Odeljenje za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, Odeljenje za obrazovanej i kulturu, Odeljenje za finansije, ekonomiju i razvoj, odeljenje za urbanističko planiranje, katastar i zaštitu životne sredine, Opštinsku kancelariju za zajednice i ostala odeljenja koja se smatraju potrebnim i odgovarajućim za obavljanje funkcija i odgovornosti opštine.

Statut treba definiše prava i odgovornosti Saveta direktora i načelnika odeljenja. Odnosi istih takođe trebaju biti definisani sve zbog konkretnog definisanja polja njihove nadležnosti. Isto se treba uraditi i sa načelnikom administracije i kadrovske službe, koji služi kao sekretarijat skupštine opštine i Saveta direktora i koji je ustvari viši javni službenik u opštini. On/ona je zapošljen u saglasnosti sa zakonom o javnim službama na Kosovu²³. Definišući njene/njegove odgovornosti, statut treba da propiše i odnose između nje/njega i Gradonačelnika, kao i njenu/njegovu ulogu u vezi između skupštine opštine i Gradonačelnika.

Preporuke:

- Statut treba dorediti dužnosti Gradonačelnika, dodatno onim koja su određena Uredbom UNMIK-a 2007/30;
- Statut treba da propiše osnivanje opštinskih odeljenja i jasno odredi njihove uloge;
- Statut treba da odredi uloge Direktora svakog odeljenja;
- Načelnik odeljenja za administraciju i kadrovsku službu mora posedovati kvalifikacije opisane u Statutu i vršiće funkciju višeg javnog službenika opštine..

²² Član 29 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

²³ Uredba UNMIK-a 2001/36 o javnim službama na Kosovu.

3.2 Zakonodavna vlast

Zakonodavna vlast opštine se sastoji od skupštine opštine i komiteta. To kako će njihove funkcije biti organizovane u statutu je opisano u daljem tekstu.

3.2.1 Skupština opštine

Skupština opštine je zakonodavni organ opštine. Jednodoma skupština koja se sastoji od plenuma i komiteta, i plenarne sesije i sastanci komiteta se održavaju redovno, najmanje deset puta godišnje, kako bi usvajali opštinske uredbe i diskutovali o pitanjima od interesa za opštinu.²⁴

U odsustvu Gradonačelnika, zamenik predsednika predsedava sednicama skupštine opštine. On/ona se bira na osnovu većine glasova članova. U opštinama sa više od jedne ne većinske zajednice, skupština opštine treba izabrati dodatnog pod-predsednika iz zajednice koja nije većinska u opštini.

Zato što Uredba UNMIK-a 2007/30 nalaže da statut treba regulisati sprovođenje odgovornosti opštine, statut treba prvobitno regulisati to ko ima pravo da inicira zakone/uredbe osim izvršne vlasti. Ovo pravo se, na primer, može takođe dati, poslanicima skupštine opštine ili grupi članova.

Šta više, statut treba regulisati i pitanje političkih entiteta i zajednica koje su zastupljene u skupštini opštine da, pitanja od njihovog interesa uključe u dnevni red, govore pred plenumom i iniciraju zakone/uredbe. Ovo zbog činjenice da je skupština opštine kontrolni organ koji osigurava da izvršni organi i javna administracija funkcionišu u saglasnosti sa zakonom. Regulisanjem ovog pitanja, statut osigurava to da skupštine opština mogu služiti kao platforma za razmenu mišljenja.

Statut treba takođe detaljno opisati sistem provere i balansa između izvršnih i zakonodavnih organa opštine. Treba uspostaviti način na koji će skupština opštine kontrolisati sprovođenje opštinskih uredbi i relevantnih intervencija u slučaju identifikovanja iregularnosti.

Skupština opštine treba da izda Poslovnik koji će objasniti tehnička pitanja funkcionisanja plenarnih zasedanja i sastanaka komiteta. Na primer, treba sadržati odredbe o pripremi i objavljivanju dnevnih redova, procedure podnošenja molbi i aplikacija i raspodelu dužnosti među komitetima. Zasedanja skupštine opštine saziva Gradonačelnik²⁵ a zapisnik vodi director odeljenja za administraciju i kadrovsku službu²⁶. Gradonačelnik, pre svakog sastanka, priprema dnevni red i ostala dokumenta koja se tiču sastanka, koja se prosleđuju poslanicima skupštine opštine i članovima komiteta, sve to kako bi im se dalo dovoljno vremena da se pripreme i predlože eventualne promene dnevnog reda. Sastancima predsedava Gradonačelnik, koji je ustvari veza između zakonodavne i izvršne vlasti. Kao predsedavajući skupštinom opštine, on/ona treba da obezbedi nezavisnost skupštine opštine, jednakost prava svakog člana i transparentne zakonodavne procedure. Međutim, on/ona nije izabrani član skupštine opštine, i

---

²⁴ Član 15 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

²⁵ Član 15 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

²⁶ Član 16 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

iz tog razloga se uvek treba suzdržavati od uticaja na proces donošenja odluka skupštine opštine.

Pripadnici zajednica imaju pravo da komuniciraju na svom jeziku sa svim opštinskim javnim službenicima. Sastanci skupštine opštine i njenih odbora i sastanci saveta direktora, kao i svi javni sastanci se moraju odvijati na albanskom i srpskom jeziku. Šta više, sva službena dokumenta opštine moraju biti štampana na oba jezika. Statut opštine mora da sadrži detaljne odredbe o upotrebi jezika²⁷.

Preporuke:

- Statut definiše pitanje tog ko ima pravo da inicira zakone osim izvršne vlasti.
- Statut treba regulisati pitanje političkih entiteta i zastupljenosti zajednica u skupštini opštine, da uključi pitanja od njihovog interesa u dnevni red, da im da pravo da govore pred plenumom i iniciraju zakone
- Statut treba detaljno opisati sistem kontrole i balansa između izvršnih i zakonodavnih organa opštine.
- Statut treba da propiše jasne odredbe o korišćenju jezika, shodno Članu 9.5 Uredbe UNMIK-a 2007/30, uzimajući u obzir sastav zajednica opštine.

---

²⁷ Član 9 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

3.2.1.1 Komiteti skupština opština

Komitet je sličan radnoj grupi koja govori o specifičnim pitanjima o predloženim normativnim aktima i, stoga, priprema pravne akte i odluke koje skupština opštine treba uzeti u obzir. Prema tome, skupština opštine treba smatrati rad komiteta kao osnovni doprinos procesu donošenja odluka.

Osnovni principi za članstvo u komitet su regulisani Uredbom UNMIK-a 2007/30²⁸. Statut treba odrediti broj članova komiteta. Komiteti, osim komiteta za politiku i finansije, mogu uključivati i članove koji nisu poslanici skupštine opštine. Ovi članovi imaju isto pravo glasa i ostala prava unutar komiteta, kao i ostali članovi koji su poslanici skupštine opštine. Međutim, većina članova komiteta trebaju poticati iz grupe članova skupštine opštine. Članovi komiteta moraju biti iskusni u tom polju odgovornosti. Poslanik skupštine opštine može biti član više od jednog komiteta. Opširniji detalji o članstvu u komitetima će se regulisati statutom.

Tokom imenovanja članova komiteta, skupština opštine mora imati u vidu jednakost polova. Šta više, članstvo u komitetima treba reflektovati raspodelu mesta koje zauzimaju političke partije u skupštini opštine (izuzetak može biti samo komitet za zajednice i komitet za posredovanje). Tokom pripremanja nacrt statuta se mora uzeti u obzir polna jednakost.

Svaki komitet treba izabrati predsedavajućeg na svom prvom sastanku. Statut treba da predvidi da se svaki predsedavajući može redovno sastajati sa Gradonačelnikom kao predsedavajućim skupštine opštine, najmanje jednom u dva meseca, kako bi diskutovao o pitanjima koja se tiču relevantnog komiteta. Predsedavajući komiteta za zajednice i komiteta za posredovanje takođe imaju pravo na te sastanke, najmanje jednom mesečno. Gradonačelnik treba blisko saradivati sa predsedavajućim komitetima, a posebno predsedavajućim komiteta za zajednice i komiteta za posredovanje.

Kako bi osigurala funkcionisanje svakog komiteta, skupština opštine treba da obezbedi finansijska sredstva srazmerno dužnostima i radu svakog komiteta. Budžet svakog komiteta se treba razmatrati svake godine, u odnosu na delokrug aktivnosti svakog komiteta, i kada je to neophodno, isti treba biti izmenjen u skladu sa zahtevima. Komiteti će, skupštini opštine, podnositi godišnji izveštaj o svom radu i postignućima, sve to kako bi se procenio budžet svakog pojedinačno i kako bi se poboljšala odgovornost istih.

Šta više, statut treba propisati da je svaki komitet dužan da pripremi svoj poslovnik. Taj poslovnik će regulisati nadležnosti svakog komiteta, vreme sastanaka, raspoređivanje finansijskih sredstava i saradnju komiteta sa ostalim opštinskim organima.

Skupština opštine treba usvojiti detaljni spisak nadležnosti svakog komiteta, sa ciljem izbegavanja preplitanja dužnosti i radi omogućavanja adekvatne procene njihovih budžeta.

---

²⁸ Član 21 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Preporuke:

- Opštinski statute trebaju naglasiti značaj jednakosti polova u svim opštinskim organima.
- Opštinski statute trebaju regulisati pitanje mogućnosti redovnog sastajanja svakog predsedavajućeg nekog od komiteta sa Gradonačelnikom, kao predsedavajućim skupštine opštine, i to najmanje jednom u dva meseca.
- Opštinski statute trebaju regulisati pitanje mogućnosti redovnog sastajanja predsedavajućih komiteta za zajednice i komiteta za posredovanje sa Gradonačelnikom, kao predsedavajućim skupštine opštine, i to najmanje jednom mesečno.

3.2.1.2 Obavezni komiteti

Statut treba slediti odredbe Uredbe UNMIK-a 2007/30 koja od svake opštine zahteva uspostavljanje sledećih komiteta:

- Komitet za politiku i finansije
- Komitet za zajednice i komitet za posredovanje
- Komitet za zdravstvo i socijalnu zaštitu
- Komitet za obrazovanje i kulturu
- Komitet za ekonomski razvoj
- Komitet za urbanističko planiranje, katastar i zaštitu životne sredine

3.2.1.2.1 Komitet za politiku i finansije

U saglasnosti sa Uredbom UNMIK-a 2007/30²⁹ Komitet za politiku i finansije je odgovoran za predlaganje budžeta i formulisanje i istraživanje budućeg strateškog pravca opštine. Gradonačelnik je predsedavajući sastanaka komiteta. Stoga, statut treba uvažiti značajnu ulogu procesa donošenja odluka. Komitet za politiku i finansije treba, na osnovu predloga Gradonačelnika, predložiti finansijske prioritete i godišnji budžet skupštini opštine, i nadzirati korišćenje godišnjeg budžeta. Dodatno tome, on savetuje skupštinu opštine o svojim politikama i strategijama, posebno o pitanjima koja se tiču finansijske administracije i strateškog pravca opštine.

---

²⁹ Član 22 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Komitet nadzire rad odeljenja za finansije, ekonomiju i razvoj u odnosu na pitanja kao što su uspostavljanje opštinskog budžeta, godišnjeg finansijskog izveštaja, izveštaja stalnog revizora i upravljanja opštinskih preduzeća.

Komitet za politiku i finansije se sastoji samo od članova skupštine opštine. Kako vrši predominantnu ulogu u procesa donošenja odluka skupštine opštine, sastav istog treba da odrazi sastav skupštine opštine. U tom smislu članstvo komiteta treba da odrazi odnos broja mesta koja zauzimaju različite političke partije u skupštini opštine. Na primer, partija koja zauzima 60% mesta u skupštini opštine ne može imati više od 60% članova komiteta. Treba se naglasiti da predsedavajući komiteta, shodno Uredbi UNMIK-a 2007/30³⁰, imaju pravo da prisustvuju sastancima Komiteta za politiku i finansije.

3.2.1.2.3 Komitet za zajednice i komitet za posredovanje

Shodno Uredbi UNMIK-a 2007/30³¹, Administrativnom uputstvu UNMIK-a 2003/002³² i Administrativnom uputstvu UNMIK-a 2005/001³³ Komitet za zajednice i Komitet za posredovanje sačinjavaju mehanizme za zaštitu zajednice koji svakom pripadniku manjinske zajednice daju pravo da podnesu žalbu o eventualnoj diskriminaciji uzrokovanoj od strane većinske zajednice ili opštinske administracije. Osnovi diskriminacije su svi oni koji se tiču jezika, vere, etničke pripadnosti, udruživanja sa nekom zajednicom, itd. Ovaj mehanizam cilja ka pružanju jednake zaštite, mogućnosti i pristupa svim opštinskim uslugama, svim zajednicama i njihovim pripadnicima. Pored pojedinačnih žalbi, Komitet za zajednice razmatra i opštinske zakone koji se tiču diskriminacije i promoviše interese i prava zajednice kako bi osigurali zastupljenost svih zajednica i poštovanje prava i interesa istih.³⁴ Ovaj mehanizam je obavezan za sve opštine bez obzira na veličinu zajednice koja živi u toj opštini. Drugim rečima, opština nemože tvrditi da je oslobođena obaveze o osnivanju Komiteta za zajednice zato što je broj manjinskih zajednica na njenoj teritoriji jako mali.³⁵

Sa ciljem funkcionisanja ovog mehanizma i izbegavanja preklapanja obaveza, od velikog je značaja objasniti različite uloge Komiteta za zajednice i Komiteta za posredovanje. Na osnovu Uredbe UNMIK-a 2007/30³⁶, Komitet za zajednice promoviše prava i interese zajednica i društva u kome se raznolikost kulturnih, socijalnih i religioznih ne samo toleriše, već i ohrabruje. Komitet za posredovanje razmatra sva pitanja koja sum u upućena od strane Komiteta za zajednice. On sprovodi one istrage koje su neophodne da bi se ustanovilo da li su prava zajednica ili pripadnika zajednica bila ili će biti prekršena i da li je pokrenut ili predložen postupak koji prejuticira interese zajednice.

Dužnosti i obaveze Komiteta za zajednice su definisane Administrativnim uputstvom 2003/002 o proceduralno uputstvo o radu opštinskih komiteta za zajednice. Međutim, kako bi se naglasio značaj ovog komiteta, kao i kako bi se poboljšalo funkcionisanje ovih komiteta, u daljem tekstu sledi detaljna lista obaveza:

---

³⁰ Član 22 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

³¹ Aneks 2.

³² Aneks 3.

³³ Aneks 4.

³⁴ Član 23 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

³⁵ Član 21.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

³⁶ Član 23.4 Uredbe UNMIK-a 2007/30

1. Pregled opštinskih uredbi i odluka:

- Učestvovati u pripremanje nacрта opštinskih akata kako bi se obezbedila saglasnost sa osnovnih principima ljudskih prava i prava zajednica;
- Pregled postojećih i pripremanje nacрта opštinskih uredbi u smislu potencijalne diskriminacije ili negativnog uticaja na jednu ili više zajednica;
- Pregled nacрта opštinskih uredbi, sa ciljem provere da li prava i interesi zajednica adekvatno iznešena;
- Pripremanje i process preporuka / mišljenja o opštinskim uredbama, prvobitno Komitetu za politiku i finansije – u slučaju ne-mogućnosti – skupštini opštine.

2. Promovisanje prava i interesa svih zajednica

- Nadzor nivoa zastupljenosti pripadnika manjinskih zajednica u opštinske structure i predlaganje mera za poboljšanje istog;
- Predlaganje mera koje se tiču eliminisanja postojeće ili potencijalne diskriminacije u pružanju opštinskih servisa;
- Pregled opštinske politike o korišćenju jezika;
- Nadzor pravične i korektne raspodele finansijskih sredstava, pregledom tromesečnih finansijskih izveštaja;
- Predlaganje finansiranja projekata za manjinske zajednice;
- Pregled mesečnih izveštaja opštinske kancelarije za zajednice uključujući i informacije koje se tiču finansijskih troškova.

2.a Dosezanje/informisanje javnosti

- Redovne terenske posete i informisanje svih članova Komiteta za zajednice;
- Uspostavljanje veza sa lokalnim medijima kako bi se informisale sve zajednice i kako bi se poboljšala obaveštenost o mandate i funkcijama Komiteta za zajednice.

2.b Saradnja sa ključnim partnerima

- Pozvati Koordinatora za standarde da predstavi tromesečni izveštaj o opštinsim standardima;
- Zahtevati izveštaje od relevantnih opštinskih odeljenja;
- Saradnja sa lokalnim savetima za javnu bezbednost;
- Osigurati pravičnu zastupljenost svih zajednica u Opštinski savet za bezbednost opština.
- Saradnja sa Opštinskim službenikom za povratak

3. Rešavanje konflikta eventualnog kršenja prava

- Pregledati sve žalbe i proceniti da li je uključivanje Komiteta za posredovanje neophodno;
- Sve one predmete – za koje Komitet za zajednice smatra da sadrže osnovanu sumnju u kršenje prava – podneti Komitetu za posredovanje.

Sasav Komiteta za zajednice treba da bude regulisan statutom u saglasnosti sa Uredbom UNMIK-a 2007/30³⁷. Članstvo u Komitet za zajednice treba odraziti stanovništvo opštine i zajednica iste. Svaka zajednica treba biti zastupljena najmanje jednim članom, uzimajući u obzir i to da članovi komiteta mogu biti i lica koja nisu članovi skupštine opštine. Kako bi se ispunila dužnost komiteta, preporučuje se uključivanje advokata i stručnjaka koji imaju iskustva u pitanjima zaštite zajednica. Šta više, učešće većinske zajednice treba biti manje od

---

³⁷ Član 23.2 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

jedne polovine članstva Komiteta za zajednice³⁸. Sastav ovog komiteta je izuzetak pravila koje se tiče članstva komiteta, o odražavanju broja mesta koja zauzimaju političke partije u skupštini opštine. Na svom prvom sastanku, Komitet za zajednice treba izabrati jednog od članova koji predstavljaju manjinsku zajednicu u opštini kao Predsedavajućeg i bilo kojeg drugog člana kao zamenika predsedavajućeg.

Pravilnik treba regulisati procedure koje će se koristiti za istraživanje eventualne diskriminacije i to ko će sprovoditi istragu. Šta više, isti treba regulisati pitanje saradnje Komiteta za zajednice sa NVO, u svojstvu svojih odgovornosti i rasporediti finansijska sredstva za specifične dužnosti.

Komitet za posredovanje razmatra sva pitanja koja su mu upućena od strane Komiteta za zajednice, onda kada ovaj poslednji smatra da je došlo ili će doći do kršenja prava zajednice ili pripadnika iste.³⁹ On nije ovlašćen da pokreće pitanja koja mu nisu podnešena od strane Komiteta za zajednice.⁴⁰ Komitet je ograničen na posredovanje u pitanjima zajednica i zabranjeno mu je posredovanje u ekonomskih ili privatnim pitanjima. Nakon završavanja postupka posredovanja, uspešnog ili ne, komitet podnosi izveštaj skupštini opštine sa preporukom o rešavanju pitanja.

Shodno Uredbi UNMIK-a 2007/30⁴¹ sastav Komiteta za posredovanje je regulisan statutom, koji takođe reguliše nezavisnost i slobodu članova istog da iznesu svoje mišljenje. Komitet za posredovanje se sastoji od članova iz dve različite grupe, tj. članova skupštine opštine, koji nisu članovi Komiteta za zajednice, i predstavnici zajednica koje ne čine većinu u opštini.

Preporuke:

- Statut treba regulisati sastav Komiteta za zajednice i Komiteta za posredovanje, obezbeđujući nezavisnost i slobodu članova da iznesu svoje mišljenje.
- Skupština opštine treba osigurati adekvatno uspostavljanje i funkcionisanje Komiteta za zajednice i Komiteta za posredovanje.
- Komitetu za zajednice se treba dati posebna uloga nadzora kancelarije za zajednice, sve to kako bi se osiguralo da se novac koji ista dobija troši na posebne potrebe zajednica, ili dodatnih sredstava za obuke članova i kancelarijsku opremu.

3.2.1.2.4 Komitet za zdravstvo i socijalnu zaštitu

Komitet za zdravstvo i socijalnu zaštitu biće odgovoran za oblasti koje se tiču primarne, i u okviru međuopštinske saradnje, sekundarne zdravstvene nege. Ovo takođe obuhvata osnivanje i delovanje medicinskih objekata, grobalja, krematorija i službi sahranjivanja. Štaviše, Komitet je odgovoran za objekte koji se tiču vode za piće, kanalizacije, ophođenja vodom, drenaže kao i sakupljanja i oslobađanja otpadaka; unapređenje socijalnih službi i domaćinstava; i osnivanje

³⁸ Član 23.2 (c) Uredbe UNMIK-a 2007/30.

³⁹ Član 23 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

⁴⁰ Član 23 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

⁴¹ Član 23.2 Uredbe UNMIK-a 2007/30

i rukovođenje objektima za socijalnu zaštitu uključujući sirotišta, staračke domove i domove za nesposobne, utočišta za beskućnike i objekte za negu dece. U stvari, ovaj komitet savetuje skupštinu opštine o pitanjima koja se tiču zdravstvene i socijalne zaštite i nadzire rad Odeljenja za zdravstvo i socijalnu zaštitu o pitanjima koja se tiču zdravstvenih i socijalnih politika u opštini i vrši preporuke u skladu sa novim zakonodavnim okvirom.

Statut će odrediti sastav Komiteta. On će se sačinjavati od grupe stručnjaka zaduženih za dalji razvoj i komentarisanje na zakonodavstvo započeto od strane izvršnih opštinskih organa. U tu svrhu, one mogu kooptirati članove koji nisu članovi skupštine opštine, uzimajući u obzir da će većina njihovih članova uvek biti članovi skupštine opštine. Članstvo svakog komiteta odraziće što je više moguće srazmer mesta koje drže političke partije u skupštini opštine. Ovo će dalje biti razjašnjeno u opštinskim statutima.

3.2.1.2.5 Komitet za obrazovanje i kulturu

Komitet za obrazovanje i kulturu biće odgovoran naročito za oblasti koje se primarno tiču pred-osnovnog, osnovnog, srednjeg i vaspitanja u vrtićima; osnivanje i rukovođenje objekata za učenje; zapošljavanje nastavničkog osoblja; osnivanje i rukovođenje objektima iz oblasti sporta i culture kao što su pozorišta, biblioteke, opštinski biskopi i sportski stadioni; i organizaciju kulturnih i sportskih događaja. U stvari, ovaj komitet će nadgledati rad Odeljenja za obrazovanje i kulturu po pitanjima koja se tiču politika obrazovanja i culture u opštini i vršiće preporuke u skladu sa novim zakonodavnim okvirom.

Statut će odrediti sastav Komiteta. Ovi komiteti predstavljaju grupu stručnjaka određenih za dalji razvoj i komentarisanje na zakonodavstvo započeto od strane izvršnih opštinskih organa. U tu svrhu, one mogu kooptirati članove koji nisu članovi skupštine opštine, uzimajući u obzir da će većina njihovih članova uvek biti članovi skupštine opštine. Članstvo svakog komiteta odraziće što je više moguće srazmer mesta koja imaju političke partije u skupštini opštine.

3.2.1.2.6 Komitet za ekonomski razvoj

Komitet za ekonomski razvoj biće odgovoran naročito za oblasti koje se tiču unapređenja ekonomskog razvoja opštine obuhvatajući organizovanje trgovinskih sajmova i tržišta; unapređenje opštine kako bi privukla biznise i turizam; saradnju sa lokalnim ili lokalno predstavljanim biznisima.

Statut će odrediti sastav Komiteta. On će predstavljati grupu stručnjaka zaduženih za dalji razvoj i komentarisanje na zakonodavstvo započeto od strane izvršnih opštinskih organa. U tu svrhu, oni mogu kooptirati članove koji nisu članovi skupštine opštine, uzimajući u obzir da će većina njihovih članova uvek biti članovi skupštine opštine. Članstvo svakog komiteta odraziće što je više moguće srazmer mesta koja drže političke partije u skupštini opštine.

3.2.1.2.7 Komitet za urbanističko planiranje, katastar i zaštitu sredine

Unutar okvira Prostornog planiranja Kosova i Prostornih planova za posebne oblasti, Komitet za urbanističko planiranje, katastar i zaštitu sredine biće odgovoran za opšte i specifične prostorne planove za urbane i ruralne oblasti uključujući domaćinstva; javne ustanove; turizam; zaštitu okoline; oblasti za javnu upotrebu kao što su parkovi, zelene površine i igrališta; i javni prevoz. Štaviše, on će podržavati skupštinu opštine u usvajanju odredbi u sledećim oblastima:

kretanjima saobraćaja; parkiranju; izgradnji; davanju dozvola za izgradnju; standarda za održavanje opštinskih puteva i trotoara; identifikaciji objekata prirodne, istorijske i okolinske važnosti uključujući njihovu zaštitu; imenovanje opštinskih puteva, ulica i ostalih javnih mesta; i prinudne mere protiv nepoštovanja. U stvari, ovaj odbor treba da nadgleda rad Odeljenja urbanističkog planiranja, katastra i zaštite sredine po pitanjima koja se tiču politika upotrebe zemlje i sredine u opštini i vrši preporuke u skladu sa novim zakonodavnim okvirom.

Statut će odrediti sastav Komiteta. On će predstavljati grupu stručnjaka zaduženih za dalji razvoj i komentarisanje zakonodavstva započetog od strane izvršnih opštinskih organa. U tu svrhu, oni mogu kooptirati članove koji nisu članovi skupštine opštine, uzimajući u obzir da će većina njihovih članova uvek biti članovi skupštine opštine. Članstvo svakog komiteta odražuje što je više moguće srazmer mesta koja političke partije imaju u skupštini opštine.

3.2.1.3 Dodatni komiteti

Uredba UNMIK 2007/30 daje skupštini opštine pravo da osnuje stalne komitete i komitete sa privremenim mandatom ukoliko se smatra neophodnim i odgovarajućim. Ipak, skupština opštine ne sme da prenese odgovornosti koje su isključivo rezervisane za skupštinu opštine. Ove odgovornosti su, na primer, odobravanje opštinskog budžeta; određivanje naknade koja treba biti isplaćena izabranim članovima; godišnji izveštaj; i usvajanje, dopuna ili poništenje opštinskih propisa.⁴²

Statuti treba da određuju stalne komitete za pitanja koja su predviđena kao od velike važnosti i trajanja za opštinu i stanovnike. Na primer, dodatni stalni komitet može raspravljati o stanju mladih, ruralnog razvoja, polnoj jednakosti, ljudima sa uskraćenim sposobnostima, itd. Potreba za dodatnim komitetima treba bit određena ukoliko su izabrane osobe u stanju da proizvedu značajne uloge po datom pitanju za opštinu ili skupštinu opštine. To nije samo postavljanje komiteta samo kako bi se imali novi organi na opštinskom organizacionom dijagramu, nego je to pokušaj da se pronađu rešenja koja će pomoći svakodnevnoj opštinskoj administraciji.

Skupština opštine će razviti određene smernice svakog komiteta kako bi se odredio mandate komiteta i ciljevi kojima teži.

Uopšteno, stalni komitetet sastavljen je od određenog broja članova skupštine opštine i ljudi koji pripadaju oblasti koja je tema od interesa komiteta. Statut će odrediti sastav različitih stalnih komiteta i osnovaće specifična pravila potrebna u vezi sa načinom na koji će svaki član biti izabran i odakle on/ona dolzae. Na primer, komitete aktivnosti omladine treba da imam lade predstavnike, dok komitet ruralnog razvoja treba biti sastavljen od ljudi is sektora koji se tiče ili ima iskustva po tom pitanu. Kao opšte pravilo, sastav treba da odrazi srazmer mesta koja političke partije drže u skupštini opštine.

Trenutačni komiteti su osnovani u privremne svrhe, kao što je bavljenje peticijama dela stanovništva o boljim uslugama u određenoj situaciji (poboljšanje snabdevanja vodom u nekolicini četvrti ili sela, osvetljavanje određenih ulica ili trgova, itd.). Statut treba da ima opšta pravila o osnivanju trenutačnih komiteta, kao što je određivanje maksilmalnog srazmera članova van skupštine opštine ili pravilo koje se tiče srazmera mesta koja drže političke partije u skupštini opštine.

---

⁴² Član 11.3 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Preporuke:

- Statuti treba da sadrže članove koji opisuju kako obavezni komiteti dobijaju sredstva da efikasno promovišu njihovu ulogu i procedure.
- Opštine treba da osnuju privremenu radnu grupu za sastavljanje budućeg statuta opštine, predlaže se sledeći sastav komiteta: članovi skupštine opštine, gradonačelnik, opštinski pravni službenik i članovi građanskog društva.
- Statut treba da sadrži specifične smernice za sve opštinske komitete dajući jasan mandate svakom od njih kako bi se izbeglo dupliranje aktivnosti komiteta.
- Pored obaveznih komiteta određenih zakonom, opštine trebaju da postave komitete, stalne ili privremene, samo onda kad su oni stvarno potrebni da pomognu administraciji. Ovo treba biti navedeno u statutu.
- Statut mora da ima opšta pravila o osnivanju trenutanih komiteta, kao što je određivanje maksimalnog srazmera članova koji dolaze izvan skupštine opštine ili pravilo koje se tiče srazmera mesta koja drže političke partije u skupštini opštine.
- Statut treba da reguliše sastav različitih stalnih komiteta i da osnuje specifična pravila potrebna u vezi sa načinom na koji će svaki član biti izabran i odakle on/ona dolaze.

3.3 Odnosi između organa vlasti

Poglavlje određuje da prava lokalnih samouprava da regulišu i upravljaju značajnim delom javnih poslova u interesu lokalnog stanovništva “biće izvršeno od strane saveta ili skupština sastavljenih od slobodno izabраниh članova ... i koji mogu da imaju izvršne organe koji su odgovorni njima.”⁴³ Poglavlje ne nameće standardnu metodu odabira takvih izvršnih organa. Na drugoj strani, ono prepoznaje pravo lokalnih samouprava da “odrede vlastite unutrašnje administrativne structure kako bi ih prilagodili lokalnim potrebama i garantovali efikasnu upravu.”⁴⁴ Ova administrativna autonomija dozvoljava opštini da izabere administrativnu strukturu koja je najodgovarajuća njenom stanju.

Uredba 2007/30 nije jasno podeljena na uredbe koje se tiču zakonodavnog i izvršnog dela. Upravo, ona određuje odgovornosti gradonačelnika, u vezi sa skupštinom opštine na jednoj strani i njegovoj ulozi kontrole nad izvršenjem odluka i uredbe nad drugoj strani .

Uloga data gradonačelniku je da održava kontrolu nad izvršenjem opštinskih odluka i finansijske administracije opštine. Gradonačelnik je odgovoran za izvršenje odluka i ostalih aktova skupštine opštine i za garantovanje da sve odgovornosti id užnosti opštine su pravilno ispunjene. Gradonačelnik takođe ima moć da predstavlja opštinu i da radi u njeno ime. Štaviše, gradonačelnik je predsedavajući skupštine opštine i upravlja sastancima Komiteta za politiku i finansije.

Bez sumnje gradonačelnik ima kordinacionu ulogu u vezi sa skupštinom opštinom, koja usvaja uredbe, i ulogu nadzora nad Direktorima i, time, civilnoj službi, koja izvršava te uredbe. Zbog ovih dvostrukih funkcija, važno je da se iznesu mogući rizici koje donose politički aranžmani; kao što su:

- i. umanjivanje uloge predstavljajućeg saveta (npr. skupštine opštine);
- ii. polarizacija donošenja odluka opštine;
- iii. personalizacija moći i stvaranje “mreža klijenata”;
- iv. personalizacija figure gradonačelnika ili fragmentacija sistema političkih partija;
- v. smanjivanje oblika unutrašnje kontrole opštinske administracije.

Drugi rizik je mogućnost “divlji brak” (na primer: politički sistem Francuske i SAD na državnom nivou). To je situacija u kojoj glasači biraju gradonačelnika sa različitim političkom srodstvu nego što je većinska koalicija u skupštini opštine. Donošenje poilitika u takvoj situaciji zahteva dobre pregovarajuće sposobnosti i jaku volju za kompromosom.

Kako bi se smanjile ovi rizici, statut treba da dozvoli sistem kontrola i ravnoteže između predstavnika (skupštine opštine) i izvršnog organa (izabranog gradonačelnika). Zato, skupština opštine treba da pažljivo proceni koje dodatne moći želi da dodeli gradonačelniku. Oni treba da zadrže moć određivanja opštinskog

⁴³ Član 3.2 Povelje.

⁴⁴ Član 6.1 Povelje.

budžeta, određivanja stope poreza i opštinskih такси, donošenja svih odluka opšteg planiranja ili politika koje imaju uticaja na razvoj opštine i da izaberu projekte koji utiču na blagostanje i budućnost cele opštine. Skupština opštine će da pregleda administrativne akte opštine. Procedure i prava treba da budu određena statutom, i u saglasnosti sa zakonom.

Svi opštinski organi, naročito Komiteti za zajednice, treba da podstaknu političku kulturu učestvovanja među građanima koja bi dovela do dodatnog nivoa kontrole nad izvršnim organom. Statut takođe treba da ima jasne zakonske odredbe koje određuju tačnu ulogu gradonačelnika u nadgledanju i kontroli rada opštinske administracije.

Važno je da određene uloge Direktora i šefova odeljenja i njihovi odnosi budu jasno određeni u statutu kako bi se jasno obezbedile dužnosti i time, njihova odgovornost. Isto treba uraditi i sa Direktorom administracije i kadrovske službe koji služi kao Sekretarijat skupštine opštine i Savetu direktora. On/ona je viši javni službenik u opštini. Zbog toga, njegova/njena funkcija može biti smatrana kao organizaciona veza između izvršnog odseka i administracije. Statut će učiniti osobit napor da odredi odnose između njega/nje i gradonačelnika kao i njegovu ulogu kao veza između skupštine opštine i gradonačelnika.

Preporuke:

- Statut treba da odredi jasne zakonske odredbe o ulozi gradonačelnika kako bi se garantovao njegov nadzor i kontrola nad opštinskom administracijom.
- Statut treba da odredi kako će gradonačelnik da komunicira sa opštinskim odeljenjima i zaposlenima.

POGLAVLJE IV. OPŠTINSKI POD-NIVOI

4.1 Opštinski pod-nivoi

Poglavlje osniva dopunski princip izjavljujući da “javne dužnosti biće uglavnom izvedene od strane onih vlasti koje su najbliže građanima.”⁴⁵ Na osnovu Poglavlja, lokalne vlasti uopšteno su dužne da obezbede administraciju koja je i efektivna i bliska građanima.

Uredba UNMIK 2007/30 uslovljava da svaka opština zaključuje dogovore sa selima, naseljima i gradskim četvrtima unutar svoje teritorije kako bi bilo obezbeđeno da potrebe svih stanovnika budu ispunjene.⁴⁶ Sa odobrenjem skupštine opštine sela, naselja i gradske četvrti mogu da izvršavaju aktivnosti koje su unutar opštinskih dužnosti i moći. U ovom slučaju, ove jedinice dobijaju odgovarajuća sredstva od opštine.

Na ovaj način, pružene opštinske usluge će bolje pogodovati zahtevima lokalnog stanovništva koje će postati spremnije da plate za javne usluge. Štaviše, opštinski zvaničnici će postati odgovorniji biračima za kvalitet pruženih usluga.

Statut i ostale opštinske uredbe određiće oblik saradnje i obim rada i organizaciju tih jedinica.

4.2 Decentralizacija opštinskih vlasti

Drugi način da opština dostigne i pruži usluge bliže svojim stanovnicima je da decentralizuje usluge opštinskim kancelarijama na selima, naseljima i gradskim četvrtima, osnivajući jednu vrstu lokalne informacije i/ili kancelarije isporuke. Opština ostaje u potpunoj kontroli nad svakom oblasti svoje nadležnosti.

Na ovaj način, stanovnici- naročito oni koji bez odgovarajućih prevoznih sredstava- imaju bolji pristup uslugama kao što su uverenja o braku i rođenju ili određeni zahtevi.

Statut treba da opiše odgovornosti i dužnosti date ovim kancelarijama kako bi se izbeglo dupliciranje funkcija. Kako bi izvršavali svoje dužnosti, ove kancelarije primaće odgovarajuća ljudska, finansijska i tehnička sredstva izneta u Statutu.

---

⁴⁵ Član 4.3 Povelje.

⁴⁶ Član 5.1 Uredbe UNMIK-a 2007/30.

Preporuke:

- Statut treba da odredi zakonske odredbe o organizaciji, funkciji i finansiranju bilo koje opštinske kancelarije koja se nalazi u pod-opštinskom entitetu postavljenom za pružanje usluga stanovništvu.
- Statut treba da izvrši podjelu moći i odgovornosti između opštine i opštinskim kancelarijama koje se nalaze u pod-opštinskom entitetima koje osniva kako bi izbeglo dupliciranje funkcija.
- Opštine treba da daju opštinskim kancelarijama koje se nalaze u pod-opštinskim entitetima odgovarajuća sredstva (finansijska, osoblje i opremu) kako bi se garantovao zadovoljavajući nivo usluga.

KONTROLNA LISTA– za radnu grupu o opštinskim statutima

- Odnosite se na zakon na snazi u oblasti opštinskih moći i odgovornosti ili obaveza;
- Izbegnite ponovnu proizvodnju zakonskih odredbi u statutu;
- Proverite pravnu interpretaciju zakona u odeljenju za pravdu Ministarstva;
- Obezbedite saglasnost statuta sa zakonom i nabavite neophodnu informaciju od Ministarstva;
- Osnujte obavezne komitete potrebne odredbama na lokalnu samo-upravu;
- Poštujte srazmer mesta za političke partije u skupštini opštine za Komitet za politiku i finansije i za sve dodatne komitete, ukoliko Statut ne izjavljuje drugačije;
- Imajte predstavnika svake manjinske zajednice na Komitetu za zajednice i Komitetu za posredovanje
- Osnujte pravila u statutu za imenovanje članova Komiteta za zajednice i Komiteta za posredovanje iz manjinskih zajednica i skupštine opštine;
- Dajte stvarno značenje obaveznim komitetima da promovišu u javnost njihovu ulogu i procedure;
- Razjasnite u statutut kako su sastavljeni dodatni stalni komiteti;
- Osnujte određene smernice za svaki opštinski komitet;
- Osnujte period pitanja i komentara za građane nasvim javnim sastancima;
- Imenujte predsedavajućeg godišnjih javnih sastanaka;
- Odredite da beležnici godišnjih javnih sastanaka trebaju biti vođeni;
- Osnujte krajnji rok za skupštinu opštine da odgovori na zahteve građana postavljene na javnim godišnjim sastancima ili peticiji (peticijama);
- Odredite proceduru za predstavljanje peticije(a) građana;
- Usvojite tačne odredbe za organizaciju, funkcije i finansiranje pod-opštinskih institucija osnovanih za pružanje usluga građanima;
- Obezbedite odgovarajuća sredstva (finansijska, osoblje, opremu) svakoj pod-opštinskoj instituciji;

- Obezbedite jasne odredbe uloge gradonačlenika u nadzoru i kontroli nad opštinskom administracijom; i,
- Osnujte sredstva komuniciranja za predsednika opštine/gradonačelnika sa opštinskom administracijom.

ANEKSI

Aneks 1: Evropska povelja o lokalnoj samoupravi

Aneks 2: Uredba UNMIK-a 2007/30

**Aneksa 3: Administrativno uputstvo 2003/002 o komitetima
za zajednice**

**Aneksi 4: Administrativno uputstvo UNMIK-a 2005/001 o
komitetima za posredovanje**